

napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Třebaže se i splnění započtením namítnutých pohledávek jako nároků domáhajících se peněžního plnění i složení jistoty v hotovosti 40.000 Kč, děje penězi téže měnové jednotky, nemůže tato skutečnost o sobě činit tyto nároky stejnorodými pohledávkami podle předpisu § 1438 obč. zák., podle kterého za podmínek tam předepsaných zrušují se jako by vzájemným placením vzájemné závazky, může-li věc, která náleží jednomu jako věřiteli, od něho jako od dlužníka býti zapravena druhému. Žalobcům jako věřitelům pohledávky na složení jistoty 40.000 Kč, nelze přijati od žalovaných 40.000 Kč jako placení podle § 1412 obč. zák., kterým by byla zrušena povinnost odvolatelů k takovému placení, kterým by bylo rozmnoženo jmění žalobců o těchto 40.000 Kč a kterým by se tito stali držiteli a vlastníky této hotovosti, nýbrž odevzdáním hotovosti odvolateli žalobcům toliko do úchovy, v § 309 první větě obč. zák. naznačené, nemohou se tito státi ani držiteli této jistiny (§ 1462 obč. zák.), majíce podle §§ 1369 a 459 obč. zák. povinnost, jistotu tu uschovati a podle § 1369 obč. zák. dále povinnost vrátiti jistotu odvolatelům, jakmile tito splní závazky z pachtovní smlouvy. Plnění této jistoty žalobcům není placením, nýbrž pouhým složením, odevzdáním, jehož jediným věcným účinkem jest podle § 447 obč. zák. oprávnění žalobců, učiniti z jistoty té odpočítáním uspokojeny případné nároky proti odvolatelům z pachtovní smlouvy. Není-li však předmětem nároku žalobců na jistotu placení, nýbrž pouhé složení a zůstává-li valuta jistoty v pouhém uschování žalobců, jest odvolateli namítnuté započtení jejich vzájemných pohledávek proti nároku na jistotu vyloučeno jak nestejnorodostí nároků tak i povahou jistoty samé, jako zástavy předané do uschování (§ 1440 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřují dovolatelé neprávem v tom, že odvolací soud neodpočítal jejich vzájemné pohledávky k započtení namítnuté, ježto se podle jeho názoru k započtení na zažalovaný nárok nehodí. K započitatelnosti, jak za to mají dovolatelé, nestačí, že k odpočtu namítnuté vzájemné pohledávky jsou pohledávkami peněžitými a že zažalovaný nárok na složení jistoty jest též nárokem na plnění v penězích. Nesprávnost tohoto názoru dovolatelů, již v dovolání zastávaného, případně dovodil odvolací soud a také zevrubně v napadeném rozsudku vyložil, ze kterých důvodů se pohledávky dovolatelů nehodí k započtení na zažalovaný nárok. Dotyčné důvody napadeného rozsudku odpovídají stavu věci i zákonu a stačí dovolatele poukázati na důvody ty.

Čís. 8959.

Pro smlouvu rukojemskou, kterou prodávající firma uzavřela k zajištění své pohledávky z obchodního prodeje, platí domněnka čl. 274

obch. zák., že byla uzavřena jako smlouva náležející k provozování obchodní živnosti. Toto rukojemství jest samo o sobě obchodem na straně prodávatele a jest na tento případ použití čl. 317 obch. zák.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, Rv I 1878/28.)

Firma J. prodala K-ovi různé automobilové součástky. Za dodané zboží zaručil se ústně žalovaný F. Firma J. postoupila své pohledávky za K-em a F-em bance L., jež zažalovala pohledávku proti rukojemnímu F-ovi. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Na straně postupitelky firmy J. šlo nesporně o obchod při prodeji automobilových potřeb dle čl. 271 čís. 1 a 2 obch. zák., a podle tvrzení obchodního soudu jest firma J. zapsána v obchodním rejstříku, takže firma ta jest firmou obchodní ve smyslu čl. 271 čís. 1 a 2 obch. zák. Smlouva rukojemská ve prospěch její pohledávky z dodávek potřeb automobilových byla tudíž pomocným obchodem podle čl. 273 (274) obch. zák. na straně firmy J. Jest proto podle čl. 277 obch. zák. užití předpisu čl. 317 obch. zák., jenž potřebu písemného závazku pro obor obchodů vylučuje, i na žalovaného a netřeba proto v souzeném případě k platnosti jeho závazku písemné formy, jinak dle § 1346 obč. zák. nyní předepsané, neboť podle ustanovení čl. 1 obch. zák. normy občanského zákona přicházejí v obchodním právu teprve tehdy k platnosti, když obchodní zákon nemá zvláštního předpisu, kdežto zde má předpis v čl. 317 obch. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) není opodstatněn. Podle souhlasného zjištění nižších soudů prohlásil žalovaný k zástupci prodávající firmy, když mu tento nechtěl na úvěr prodati zboží pro K-a, že zaplatí zboží sám, nezaplatí-li je K., a dále, že později skutečně objednával pro K-a zboží, jehož kupní cena nebyla hlavním dlužníkem zaplacená a k jejímuž zaplacení byl nyní odsouzen. Ve zjištěném výroku žalovaného, učiněném v souvislosti s odpřením prodeje zboží na úvěr, právem shledaly nižší soudy rukojemský závazek podle § 1346 obč. zák., neboť nezáleží na slovech, jichž žalovaný použil, nýbrž na podstatě věci a na smyslu slov, jak odpovídá poctivému obchodnímu styku (§ 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák.). Odvolací soud správně vyložil, že prodej automobilových součástek protokolovanou firmou v její obchodní živnosti byl na její straně obchodem (čl. 273 druhý odstavec obch. zák.). Pro smlouvu rukojemskou, kterou prodávající firma uzavřela se žalovaným k zajištění své pohledávky z obchodního prodeje, platí domněnka čl. 274 obch. zák. (která nebyla vyvrácena), že totiž byla uzavřena jako smlouva náležející k provozování obchodní živnosti. To vysvětluje ostatně i ze skutečnosti, že se zástupce firmy odhodlal k prodeji zboží na úvěr teprve, když se žalovaný

zaručil za kupní cenu. Bylo tudíž rukojemství v tomto případě samo o sobě obchodem na straně prodávající. Proto jest na tento případ použiti podle čl. 277 obch. zák. předpisu čl. 317 obch. zák., podle něhož nebylo třeba písemné formy k založení rukojemského závazku, jak to jinak předpisuje § 1346 obč. zák. (V tom smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu na př. čís. 2629 a 5306 sb. n. s.).

Čís. 8960

Dávka z majetku a přírůstku na majetku (zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n.).

Nemovitost, která byla převedena na nového vlastníka v době od 1. března 1919 do 8. května 1920, zůstala prosta zákonného zástavního práva za dávku z majetku a nemohlo toto zástavní právo ani dodatečně vzniknouti tím, že nemovitost byla novým vlastníkem dále zcizena po 8. květnu 1920.

Nenastalo-li dosud věcné ručení prodané nemovitosti za dávku z majetku, nenastala ohledně dávky z majetku dosud ani povinnost převzatá smluvníkem v kupní smlouvě, že veškeré dluhy, břemena a závady na prodávané nemovitosti vážnoucí sám ze svého vypořádá.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, Rv I 684/29.)

Trhovou smlouvou ze dne 13. dubna 1921 zavázal se prodatel kupitelům nemovitostí, že veškeré na prodaných nemovitostech vážnoucí dluhy, břemena a závazky sám ze svého vypořádá a dá na svůj náklad vymazati. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se kupitelé na prodateli, by byl uznán povinným sprostiti prodanou usedlost ručení za dávku z majetku a z přírůstku na majetku, totiž zaplatiti za žalobce bernímu úřadu dluhovanou dávku z majetku a z přírůstku na majetku. Procesní soud prvního stádu uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Výtku nesprávného právního posouzení věci odůvodňuje odvolatel především tím, že odporuje zákonu tvrzení, že dávka vázne na nemovitostech, byť nebyla knihovně zjištěna, ježto nemovitost za dávku z majetku a z přírůstku na majetku ručí jen podpůrně, a žalovaný, i když se zavázal trhovou smlouvou ze dne 13. dubna 1921 k odbřemenění prodané usedlosti, nepřevzal povinnost zaplatiti dávku z majetku a z přírůstku na majetku. Správně uvádí první soud v napadeném rozsudku podle ustanovení § 62 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n., že dávka z majetku a z přírůstku na majetku, o níž tu jde, požívá na nemovitostech co do částky poměrně na ni vypadající, nejvýše 30% zjištěné čisté hodnoty nemovitostí, zákonného práva zástavního, jemuž přísluší přednost přede všemi na nemovitosti vážnoucími právy a pohledávkami ze soukromoprávních nebo zákonných titulů. Jest však otázkou, jaký dosah jest přikládati onomu ustanovení zákona, že dávka z majetku a z přírůstku na majetku požívá práva zástavního na dotyčných nemovitostech. První soud usuzuje, že dávka z majetku a z přírůstku na majetku vázne na dotyčných nemovitostech i tehdy, když